

BÖTE BÖLÜMÜ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİLERİNDEN YARARLANMA DÜZEYLERİ: ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

M. Can ŞAHİN*
Sinan SCHREGLMANN**

ÖZET

Betimsel nitelikteki bu araştırmanın amacı, BÖTE bölümlerindeki lisans öğrencilerinin bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanma düzeyleri hakkında öğrenci görüşlerini belirlemektir. Araştırmanın evrenini 2011–2012 eğitim-öğretim yılında Adana İlindeki Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerinin tamamı oluşturmaktadır. Araştırmada tam sayım yapılmış, 263 öğrenciye ulaşılmıştır. Veriler 43 maddeden oluşan Likert tipi bir anketle toplanmıştır. Ölçme aracının Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı 0.715 olarak hesaplanmıştır. Veriler demografik değişkenlere göre değerlendirilmiştir. BÖTE öğrencilerinin kendilerine ait görüşlerine göre bilgi ve iletişim teknolojilerine karşı genelde olumlu tutuma sahip oldukları ve ders amaçlı olarak faydalandıkları ancak öğrencilerin yaklaşık olarak yarısının bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımını konusunda sorun yaşadıkları belirlenmiştir.

Anahtar sözcükler: Bilgi ve İletişim Teknolojileri, BIT Kullanımı, Internet'e Karşı Tutum

ICT USE LEVELS OF TEACHER CANDIDATES IN THE COMPUTER EDUCATION AND INSTRUCTIONAL TECHNOLOGY DEPARTMENT: ÇUKUROVA UNIVERSITY SAMPLE

ABSTRACT

The purpose of this descriptive study is to determine the opinions of undergraduate students in CEIT departments on their levels of use of Information and Communication Technologies. Population of the study is composed of all students who are studying in the department of Computer Education and Instructional Technology at the Faculty of Education at Çukurova University in Adana during the 2011-2012 academic year. Full census survey was executed and 263 students were reached. Data were collected using a Likert-type survey that consisted of 43 items. Cronbach's alpha

---

* Arş.Gör. Çukurova Üniversitesi, mcsahin@cu.edu.tr

** Öğr.Gör. Sütçü İmam Üniversitesi, sinansch@gmail.com

was used as reliability coefficient and was calculated as 0.715. The data were evaluated by taking demographic variables into consideration. In the opinions of CEIT's students about themselves, they generally had positive attitudes towards ICT and they used ICT for academically purposes. However, it was found that almost half of the students experienced problems in using ICT.

Keywords: Information and Communication Technologies, ICT Use, Attitudes toward Internet

1. GİRİŞ

21. Yüzyılda hayatın her alanına giren bilgi iletişim teknolojilerinin (BİT) eğitimde de kullanımı etkili bir eğitim için kaçınılmaz koşuldur. Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi (BÖTE) bölümü öğretmen adaylarının bilgi iletişim teknolojilerini üst düzeyde kullanacak kadar gerekli eğitimi almaları gerekli ve önemlidir. Bu öğretmen adaylarının sadece kendi öğrencilerini eğitmeleri değil aynı zamanda görevli oldukları okullarda çalışan öğretmenleri de BİT kullanımı konusunda eğitmeleri gereklidir. Bunun yanında, yeni teknolojilere geçiş sürecinde BÖTE öğretmenlerinin lider olmaları da gerekmektedir. Kısaca, BİT'lerin eğitimde etkili olarak kullanılmasında BÖTE öğretmenleri önemli rol oynayacaktır.

BÖTE bölümü öğrencilerine BIT kullanma becerilerinin kazandırılması, içinde buldukları ilgili öğretim programına ait derslerde eğitim ve öğretim süreçlerinin kalitesinin artırılmasında önemli bir unsurdur.

Öte yandan BÖTE öğretmen adaylarının geleceğin öğretmenleri olarak ülke eğitiminin teknoloji ile uyumlandırılması sürecinde önemli rol oynayacağı düşünülmektedir. Bu nedenle BÖTE öğrencileri hem öğrenci hem de yakın zamanda öğretmenler olarak, BIT kullanma becerileri ve tutumlarına dikkat edilmesi gereken en önemli gruplardan biridir.

Genel anlamda öğretmen adaylarının öğrenme ortamlarına taşıdıkları bilgisayar tutumlarının öğrenme sürecinin etkili ve verimli olabilmesi açısından önemli olabileceği birçok araştırmacı tarafından savunulmaktadır. Herhangi bir konuda olumlu tutumun, öğrencilerin o konuda başarısına olumlu yönde etkide bulunduğu, öte yandan olumsuz tutumun, öğrencilerin başarılarını olumsuz yönde etkileyen bir değişken olduğu bilinmektedir(Altun, 2007).

Ancak eğitimle ilgili her konuda olduğu gibi BÖTE lisans öğrencilerinin eğitimi konusunda da uygulamada sorunlar ve eksiklikler yaşanabilmektedir. Özellikle BÖTE bölümü öğrencilerinin BIT kullanım düzeylerinin ve tutumlarının düzenli olarak değerlendirilmesi ve varsa sorunların giderilmesi bu alanda eğitimin kalitesinin artırılması için önemlidir. Bu düşüncelerden hareketle, bu çalışmada gelecekte bilgisayar kullanabilmeyi etkin bir şekilde öğretecek olan Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi bölümünde okuyan öğretmen adaylarının bilgisayar ve İnternet'ten akademik anlamda hangi düzeyde faydalandıkları ve İnternet'e karşı tutumları araştırılmıştır.

Bu konuda alan yazında yapılmış benzer çalışmalara aşağıda yer verilmiştir. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nden 420 öğretmen adayı ile gerçekleştirilen internet bariyerleri konulu çalışmanın sonuçlarına göre: eğitim fakültesi öğretmen adayları-

nın internet bariyerlerinin faktörleri arasında bulunan kişisel bariyerler öğrenciler tarafından internete girme bariyerlerinden en az etkili olarak görülmüştür. Bunun yanı sıra internetin yapısal bariyerleri genel olarak internete girmeme nedeni olarak öne çıkarılmıştır. Öğretmen adaylarının internete karşı ilgi duymalarına rağmen ancak dil problemi ve yeni bilgisayar teknolojilerini öğrenmede sorun yaşadıkları ortaya çıkmıştır (İşman ve İşbulan, 2008)

Çoklar'ın 2008 yılında yaptığı öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin belirlenmesi konulu araştırmanın sonuçlarına göre: 7 üniversiteden toplam 2.566 öğretmen adayından elde edilen anket sonuçlarına göre; genel olarak Eğitim teknolojisi standartlarına göre cinsiyete göre özyeterlikler değişmemektedir. Ancak teknolojik işlemler ve kavramlar bilgisi, sosyal, etik, yasal ve insani konuları alt boyutlarında erkekler kendilerini daha yeterli görürken, verimlilik ve mesleki uygulamalar alt boyutunda kadınlar kendilerini daha yeterli bulmaktadır.

Deniz ve Köse (2003)'nin "Öğretmen adaylarının bilgisayar yaşantıları ve bilgisayar tutumları arasındaki ilişkiler" adlı çalışmasında belirttiğine göre; bilgisayar kullanmayı bilme derecesi yüksek olanların bilgisayar tutumlarının da yüksek (olumlu) olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının evlerinde bilgisayar sahibi olma durumuna göre bilgisayar tutumlarının istatistiksel olarak farklılaştığı anlaşılmaktadır. Buna dayanarak evlerinde bilgisayar sahibi olan öğretmen adaylarının genel bilgisayar tutumlarının bilgisayar sahibi olmayanlara oranla daha olumlu olduğu söylenebilir. Ayrıca, öğretmen adaylarının %90,7'sinin çeşitli amaçlarla ve sıklıklarla da olsa İnternet'i kullandıkları anlaşılmaktadır. Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre bilgisayar tutumlarının genelde farklılaşmadığı görülmüştür.

Kıyıcı (2008)'in "Öğretmen Adaylarının Sayısal Okuryazarlık Düzeylerinin Belirlenmesi" adlı çalışmasında ise bilgisayar ve İnternet bağlantısına sahip olmanın önemi ortaya çıkmıştır. Sürekli kullanabileceği bir bilgisayara (veya İnternet bağlantısına) sahip olan öğretmen adaylarının bilgisayar okuryazarlığı düzeyleri, buna sahip olmayan öğretmen adaylarının bilgisayar okuryazarlığı düzeylerine göre anlamlı düzeyde yüksek olarak bulunmuştur.

Çavuş ve Gökdaş (2006)'ın "Eğitim Fakültesi'nde Öğrenim Gören Öğrencilerin İnternette Yararlanma Nedenleri Ve Kazanımları" adlı çalışmasında ise; öğretmen adaylarının bilgisayar kullanım düzeylerinin yetersiz olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca; İnternet kafelerin internette yararlanmada ciddi alternatif oluşturduğu, üniversite olanaklarının internete ulaşım olanağı sunmada sınırlı kaldığı ve genel olarak internette olumlu kazanımların olumsuz kazanımlara oranla daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bu konuda diğer bir araştırma ise Gerçek, Köseoğlu ve diğerleri (2006)'nın; öğretmen adaylarının bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelendiği çalışmasıdır. Öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumlarının cinsiyetlerine, yaşlarına, sınıflarına, akademik başarılarına, ailede bilgisayar kullanımına, mezun olunan lise türüne, bilgisayar dersi almalarına, öğretmenlerin derslerde bilgisayar kullanmasına, bilgisayar erişim koşullarına, bilgisayar kullanma sıklıklarına, bilgisayar kullanmalarına ve deneyimlerine göre incelendiğinde anlamlı bir fark bulunmamıştır. Bu durum incelenen değişkenlerin öğretmen adaylarının bilgisayara yönelik tutumları üzerinde etkisinin olmadığını düşündürmektedir.

1.1. Araştırma Soruları

1.BÖTE bölümü öğrencilerinin BIT kullanımları hangi düzeydedir?

2.BÖTE bölümü öğrencileri Internet'ten ders amaçlı olarak ne kadar faydalanmaktadırlar.

3.BÖTE bölümü öğrencilerinin Internet'e karşı tutumları nasıldır?

Hizmet öncesi eğitim süreci içerisinde öğretmen adaylarının Bilgi İletişim Teknolojileri hakkında tutumlarının bilinmesi öğretim programlarının tasarımında ve öğrenme ortamlarının oluşturulmasında önemlidir. Öte yandan günümüzde Internet çeşitli çoklu ortam ses, video animasyon gibi uygulamalarını da içeren yapısıyla bilgisayar ile birbirinden ayrılmaz öğeler olarak ortaya çıkmıştır. Bu nedenle araştırma kapsamında bilgi iletişim teknolojilerini, onun en önemli ve yaygın unsurlarından biri olan Internet kullanımı üzerinden ölçme yoluna gidilmiştir. Bu düşünceden yola çıkarak araştırmada öğretmen adaylarının BIT kullanım düzeyleri ve internet hakkında tutumları ve bunların hangi demografik değişkenlerle ilişkili olduğu temel araştırma konusu olarak ele alınmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, “çok sayıda bireyden oluşan bir evrende, evrenle ilgili genel bir ifadeye varmak için evrenin tamamı ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir.” Tarama modeli şu anda ya da geçmişte olan bir durumu betimleme faaliyetleridir (Karasar, 2008).

Bu araştırma 2011-2012 eğitim-öğretim yılında, Çukurova Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim teknolojileri eğitimi bölümünde okuyan öğrencilerinin, bilgisayar ve interneti kullanma durumlarını ortaya çıkarmayı amaçlayan betimsel bir araştırmadır.

2.1.Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2011-2012 eğitim-öğretim yılında, Çukurova Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim teknolojileri eğitimi bölümünde okuyan tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme alınmamış tam sayım yapılmıştır. 2011-2012 eğitim-öğretim yılında, Çukurova Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim teknolojileri eğitimi bölümünde okuyan, toplam 263 lisans öğrencisi araştırmaya katılmıştır. Bölümün toplam lisans öğrenci sayısı kaç 336'dır. Bölümün tamamına anket uygulanmıştır. Elde edilen sağlam anket sayısı 263 tür. Anket geri dönüş oranı %78'dir.

2.2.Veri Toplama Araçları

Araştırmada elde edilen veriler araştırmacılar tarafından oluşturulan anket aracılığıyla toplanmıştır. Ankette öğrencinin bilişim teknolojileri kullanım düzeylerini saptamaya yönelik 43 adet madde bulunmakta ve anketin devamında da internet kullanıma yönelik sorular bulunmaktadır. İnternet kullanımında öğrencilerin işaretleyebileceği iki

farklı alan bulunmaktadır. Bunlardan biri BIT kullanım durumlarını ölçen maddeler için; "Her zaman", "Sık Sık", "Bazen", "Nadiren", "Hiçbir Zaman" şeklinde sıklık belirten ifadeler kullanılmıştır. İkinci bölümde ise İnternet'e karşı tutum belirten maddeler için "Kesinlikle Katılıyorum", "Biraz Katılıyorum", "Kararsızım", "Pek Katılmıyorum", "Kesinlikle Katılmıyorum" şeklinde seçeneklerden oluşmaktadır.

2.3.Sayıtlar ve Sınırlılıklar

2.3.1.Sayıtlar

1. Öğrenciler veri toplama aracı olan anket formunu içtenlikle ve dürüst bir şekilde yanıtlamışlardır.
2. Kullanılan örneklem evreni temsil etmektedir.

2.3.2.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1. 2011-2012 öğretim yılında Çukurova Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri öğretmenliği bölümü öğrencilerinden oluşturulan evrenle sınırlıdır.
2. Veri toplama aracı olarak kullanılan anketteki maddelerle sınırlıdır.
3. Araştırma kapsamında öğrencilerden toplanan veriler öğrencilerin anket maddelerine yanıt olarak verdikleri kendilerine ait görüşleri ile sınırlıdır.

2.4.Geçerlik ve Güvenirlik

Anketin güvenilirliğini gösteren Cronbach's Alpha katsayısı hesaplanmıştır. Cronbach's Alfa Katsayısı ile yapılan istatistiksel çözümler sonucu anketin güvenilirlik düzeyi 715 çıkmıştır. Kalaycı, (2010, s.405) tarafından güvenilir olduğu belirtilen bu güvenilirlik düzeyi araştırma için yeterli görülmüştür. Bu işlemler sonucunda elde edilen ve kullanılan anket; amacına hizmet eden maddelerden oluşan uygun geçerlik ve güvenilirliğe sahip bir ölçme aracıdır.

2.5.Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında toplanan veriler SPSS 17 istatistik yazılımı ile analiz edilmiştir. Veri analizi sürecinde araştırmanın amaçlarına uygun olarak (ortalama, frekanslar vb.) betimsel istatistik tekniklerinden yararlanılarak analizler yapılmıştır. Öğrenciler demografik değişkenler açısından incelendiğinde frekans değerleri ve yüzdelik oranları verilmiş, yanıtladıkları "İnternet kullanımı" anket sonuçlarına göre ise aritmetik ortalama ve standart sapma değerleri verilmiştir. Geçerlik güvenirlilik testi olarak Cronbach's Alfa katsayısı hesaplanmış, verilerin istatistiksel analizi ve yorumlanmasında 0,05 anlamlılık düzeyi dikkate alınmıştır.

3. BULGULAR ve YORUM

Araştırmanın bulguları aşağıda verilmiştir.

Tablo1.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Yaş Değişkenine Göre Dağılımı

	f	%
17-20 Yaş Aralığında Olanlar	69	26,2
21-22 Yaş Aralığında Olanlar	94	35,7
23 Yaşında Ve Daha Yaşlı Olanlar	100	38,0
TOPLAM	263	100,0

Tablo1'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %26,2'si 17-20 yaş aralığında, %35,7'si 21-22 yaş aralığında, %38'i ise 23 yaşında ve daha yaşlı olan öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo2.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okudukları Sınıfa Göre Dağılımı

	f	%
1.sınıf	63	24,0
2.sınıf	65	24,7
3.sınıf	66	25,1
4.sınıf	69	26,2
TOPLAM	263	100,0

Tablo2'ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin %24'ü 1. Sınıf öğrencisi, %24,7'si 2.sınıf öğrencisi, %25,1'i 3.sınıf öğrencisi, %26,2'si ise 4. Sınıf öğrencisi olarak görülmektedir.

Tablo3.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Dağılımı

	f	%
Erkek	173	65,8
Kız	90	34,2
TOPLAM	263	100,0

BÖTE BÖLÜMÜ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ VE İLETİŞİM ....

Tablo3'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %65,8'i Erkek, % 34,2'si ise kız öğrencilerden oluşmaktadır.

Tablo4.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Çeşitli Sorulara Göre Verdikleri Cevapların Dağılımı

	Evet		Hayır	
	f	%	f	%
Kaldığımız yerde bilgisayar bulunmakta mıdır?	243	92,4	20	7,6
Kaldığımız yerde sadece size ait bir kişisel bilgisayar bulunmakta mıdır?	231	87,8	32	12,2

Tablo4'e bakıldığında araştırmaya katılan öğrencilerin 243'ünün kaldığımız yerde bilgisayar bulunmakta mıdır sorusuna "Evet" olarak cevap vermiş, 20'si ise "Hayır" olarak cevap vermiş, aynı zamanda öğrencilerin 231'i kaldığımız yerde sadece size ait bir kişisel bilgisayar bulunmakta mıdır sorusuna "Evet" olarak cevap vermiştir. 32'si ise bu soruya "Hayır" olarak cevap vermiştir.

Tablo 5.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Ne kadar zamandır Bilgisayar Kullanmayı Biliyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

	f	%
0-3 Yıldır	65	24,7
4-5 Yıldır	84	31,9
6-9 Yıldır	64	24,3
10 Yıldan Fazladır	50	19
TOPLAM	263	100,0

Tablo5'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %24,7'si 0-3 yıldır bilgisayar kullanmayı biliyor, %31,9'u 4-5 yıldır bilgisayar kullanmayı biliyor, %24,3'ü 6-9 yıldır bilgisayar kullanmayı biliyor, %19'u ise 10yılı aşkın süredir bilgisayar kullanabildiğini belirtmiştir.

Araştırma birinci soruna göre verilen analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır. (BÖTE bölümü öğrencilerinin BIT kullanımları hangi düzeydedir?)

Tablo 6.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Bilgisayarı Kullanmayı Ne Kadar Biliyorsunuz” Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

	f	%
Çok iyi kullanabiliyorum	116	44,2
Biraz kullanabiliyorum	148	56,3
TOPLAM	263	100,0

Tablo 6’ya göre araştırmaya katılan öğrencilerin %44,2’si bilgisayarı çok iyi kullanabildiğini, %56,3’ü ise bilgisayarı biraz kullanabildiğini belirtmiştir.

Tablo 7.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “Bilgisayarı Kullanmayı En Çok Nereden Öğrendikleri” Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

	f	%
Okulda	110	41,8
Kendi Kendime	117	44,5
İnternet Kafede	18	6,8
Kursta	5	1,9
Anne Babadan, Arkadaşlardan	13	4,9
TOPLAM	263	100,0

Tablo7’ye göre araştırmaya katılan öğrencilerin %41,8’i bilgisayarı kullanmayı okulda öğrendiklerini, %44,5’i kendi kendine öğrendiğini, %6,8’i internet Kafede öğrendiğini, %1,9 kursta öğrendiğini, %4,9’u ise anne-babadan, arkadaşlardan öğrendiğini belirtmiştir.

Tablo 8.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “İnternet Okul Hayatınız İçin Ne Kadar Önemli” Sorusuna Verdikleri Cevaplara Göre Dağılımı

	f	%
Oldukça Önemli	216	82,1
Biraz Önemli	40	15,2
Çok Az Önemli	5	1,9
Önemsiz	2	0,8
TOPLAM	263	100,0

BÖTE BÖLÜMÜ ÖĞRETMEN ADAYLARININ BİLGİ VE İLETİŞİM ....

Tablo 8'e göre araştırmaya katılan öğrencilerin %82,1'i internetin okul hayatı için oldukça önemli, %15,2'si biraz önemli, %1,9'u çok az önemli, %0,8'i ise önemsiz olduğunu düşünmektedir.

Tablo 9.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin "İnterneti Kullanırken Aşağıdakileri Hangi Sıklıkta Yapmaktasınız" Soruna Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	X	Ss
Veri İndirmek(Video-Müzik Vb.)	1,97	0,92
E-Posta Göndermek	2,19	0,95
Veri Tabanlarını Denetlemek Ve Kullanmak	3,42	1,02
Öğrenme Veya Öğretme İçin Web Sitesi Tasarlamak	3,68	1,12
Kişisel Fotoğraflarını Paylaşmak İçin Web Sitesi Oluşturmak	3,78	1,29
İnternet Üzerinden Telefon Görüşmesi Yapmak (Skype Vb.)	3,83	1,19

(1: Her zaman, 2:Sık Sık, 3: Bazen, 4: Nadiren, 5:Hiçbir Zaman)

Tablo9'a göre araştırmaya katılan öğrenciler interneti kullanırken en çok video-müzik indirmekte olduğu, en az ise internet üzerinden telefon görüşmesi yaptıkları ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın ikinci soruna göre analiz sonuçları aşağıda yer almaktadır. (BÖTE bölümü öğrencileri İnternet'ten ders amaçlı olarak ne kadar faydalanmaktadırlar.)

Tablo 10.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin "İnterneti Okulda En Çok Hangi Amaçla Kullanyorsunuz" Soruna Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

	X	Ss
Araştırmalarım İçin	1,73	0,79
Öğretim Materyali Toplamak İçin	1,92	0,87
İlgimi Çeken Gelişmelerden Haberdar Olmak İçin	1,97	0,94
Okul Ve Dersle İlgili Olayları Takip Etmek İçin (E-Posta Listeleri Vb.)	2,02	0,99
Öğrenme Öğretme Aktiviteleri İçin	2,12	0,94
Genel Kültürümü Arttırmak İçin	2,14	0,98
Eğlence Ve Vakit Geçirme Amaçlı(Facebook, Msn Vb.)	2,33	1,20

(1: Her zaman, 2:Sık Sık, 3: Bazen, 4: Nadiren, 5:Hiçbir Zaman)

Tablo10'a göre araştırmaya katılan öğrenciler, okulda interneti en çok araştırma amacıyla kullandıklarını belirtmiş, en az ise “eğlence ve vakit geçirme amaçlı” kullandıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 11.

Araştırmaya Katılan Öğrencilerin “İnternet Kullanımına Yönelik Tutum” Bölümünde Sorulara Verdikleri Cevapların Aritmetik Ortalama Ve Standart Sapma Değerleri

No	Anket Maddesi	X	Ss
1	İnternet Faydasızdır	3,97	1,29
2	İnterneti Kullanmak Sinir Bozucu	3,88	1,29
3	İnterneti Kullanırken Kafam Karışıyor	3,69	1,16
4	İnterneti Kullanırken Hatalar Yapıyorum	3,47	1,18
5	İnternet Genelde Beklenmedik Şekilde Tepkiler Veriyor	3,23	1,09
6	İnterneti Kullanmak Zihnimi Yorar	3,05	1,28
7	İnterneti Kullanmak, Üretken Olmayan İşlerde Geçirdiğim Zamanı Azaltıyor	2,39	1,03
8	İnterneti Kullanmak Okuldaki Etkililiğimi Arttırıyor	2,19	1,08
9	İnterneti Kullanırken Karşılaştığım Hataları Kolaylıkla Aşabilirim	2,10	0,99
10	İnterneti Kullanmak, Normalde Yapabileceğimden Çok Daha Fazla İş Başarmamı Sağlıyor	1,92	0,98
11	İnternetle Olan Etkileşimim Genelde Kolaydır	1,92	0,97
12	İnternet Kullanımı Eğitim Hayatımın Kritik Yönlerinde Destek Sağlıyor	1,89	0,90
13	İnternet Okulum Ve Derslerim İçin Temel İhtiyaçtır	1,87	1,05
14	İnterneti Kullanırken İşleri Nasıl Yerine Getireceğimi Hatırlamak Benim İçin Kolaydır	1,87	0,92
15	İnterneti Kullanmam Akademik Başarımı Arttırıyor	1,83	0,99
16	Genellikle İnternet Akademik Olarak Yaşamımı Kolaylaştırır	1,79	0,86
17	İnternet Olmadan Öğrencilik Hayatım Çok Zor Olurdu	1,75	1,07
18	İnterneti Kullanmak Üretkenliğimi Arttırır	1,68	0,87
19	İnterneti Kullanırken Aradığımı Rahatlıkla Bulabilirim	1,67	0,80
20	İnterneti Kullanmak Proje Ve Ödevlerimin Niteliğini Ve Kalitesini Arttırır	1,59	0,78
21	İnterneti Kullanmak İşimi Kolaylaştırır	1,56	0,75
22	İnternet Eğitimim Üzerinde Bana Kolaylık Ve Kontrol Sağlıyor	1,54	0,85

(1: Kesinlikle Katılıyorum, 2: Biraz Katılıyorum, 3:Kararsızım, 4: Pek Katılmıyorum, 5:Kesinlikle Katılmıyorum, Verilerin takip edilmesini kolaylaştırmak adına Tablo11’de bulunan anket maddeleri (X) ortalama değerlerine göre büyükten küçüğe

doğru sıralanmıştır. En büyük değerler katılmama oranı yüksek olumsuz ifadeleri belirtmektedir.)

Tablo11'e göre BÖTE bölümü öğrencilerinin internet'e karşı tutumlarını gösteren en önemli maddelere ait bulgular aşağıda kısaca açıklanmıştır.

İnternet Faydasızdır: Öğrenciler genel olarak İnternet'in faydalı olduğunu düşündüklerini belirtmektedirler.

İnterneti Kullanmak Sinir Bozucu: Öğrenciler İnternet'i kullanma konusunda olumlu düşünmektedirler. Sinir bozucu olduğu ile ilgili maddeye katılmadıklarını belirtmişlerdir.

İnterneti Kullanırken Kafam Karışıyor: İnternet kullanımı karışıklık yaşadıklarını genel olarak kabul etmemektedirler.

İnterneti Kullanırken Hatalar Yapıyorum: Öğrenciler İnternet kullanımı sırasında genel olarak hata yapmadıklarını belirtmişlerdir.

İnternet Genelde Beklenmedik Şekilde Tepkiler Veriyor: Öğrenciler İnternet'in kullanımında genel olarak beklenmedik sorunlarla karşılaşmadıklarını belirtmişlerdir.

İnterneti Kullanmak Zihnimi Yorar: Öğrenciler İnternet kullanmanın zihni yoran bir iş olduğu konusunda kararsız çok yakın bir görüş belirtmişlerdir ($x=3,05$; $ss=1,28$)

Araştırma sonuçlarından elde edilen verilere göre öğrenciler genel anlamda İnternet'in kendisi ve İnternet'in kullanımı ile ilgili maddelerde olumlu görüşler bildirmişlerdir. Grubun geneli hakkında BÖTE bölümü için sürpriz sayılabilecek bulgulara rastlanmamıştır. BÖTE bölümü öğrencileri İnternet'i faydalı bulmakta ve genelde rahatlıkla kullanmakta olduklarını belirtmişlerdir.

4. TARTIŞMA

Araştırmaya katılan öğrencilerin %44,2'si bilgisayarı çok iyi kullanabildiğini, %56,3'ü ise bilgisayarı biraz kullanabildiğini belirtmiştir. Bir başka deyişle BÖTE bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanım düzeylerine ait görüşleri bu alanda yarısından fazlasının çok iyi bilgisayar kullanmadığı yönündedir. Bu önemli olabilecek bir sorunun göstergesidir. Çünkü BÖTE öğrencilerinden çok iyi bilgisayar kullanabiliyor olmaları beklenmektedir. Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde bu sonuç, Çavuş ve Gökdaş (2006) tarafından yapılan çalışmaların bulguları ile benzerlikler niteliktedir. Kullanımla ilgili bu soruna bilgisayar ve İnternet'in çok hızlı değişen yapısının bu konudaki önemli nedenlerden biri olduğu söylenebilir. İnternet'in sürekli büyüyen, sürekli değişen, karmaşık yapısı bilgisayar öğretmenleri için bile öğrenmesi ve kullanması zor gelmektedir. Bu konuda uygulamaya dönük ders ve etkinliklerin artırılması çözüm önerisi olarak düşünülebilir.

Öte yandan İngilizce bilip bilmemek uluslararası bir ağ olan İnternet'ten faydalanmayı azaltabilir. İngilizceyi yeterli düzeyde bilmeyen bilgisayar öğretmenleri İnternet'ten de yeterli ölçüde yararlanamamaktadırlar. BÖTE bölümlerinde genellikle İngilizce eğitim verilmemektedir. Öğrencilerin var olan İngilizce düzeylerinin de alanla ilgili gelişmeleri takip edip, sorunlara çözüm arayacak düzeyden uzakta olduğu gözlem-

lenmektedir. Bu durumun da bilgisayar ve İnternet kullanımı konusunda kısmen yetersizlik hissi oluşturması olasıdır. İngilizce derslerinin artırılmasının ve hatta hazırlık sınıfının konması BÖTE bölümü için bu konuda faydalı olacağı düşünülmektedir.

Genel anlamda katılımcıların İnternet'e karşı tutumlarının olumlu yönde olduğu görülmüştür. Ayrıca, araştırmaya katılan öğrenciler, okulda interneti en çok araştırma amacıyla kullandıklarını belirtmiş, en az ise "eğlence ve vakit geçirme amaçlı" kullandıklarını belirtmişlerdir. Genel olarak çoğunun İnternet kullanıcısı olduğu söylenebilir. Öğrencilerin İnternet'i kullanma oranları ise %90 üzerinde düzeylerde Deniz ve Köse (2003)'nin bulgularına paralellik göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda anketlerden elde edilen bulguların, alanyazında incelenen diğer araştırmaların bulguları ile çoğunlukla benzerlikler gösterdiği bulunmuştur. Sürpriz sayılabilecek bulgulara rastlanmamıştır.

Bu konu ilgili alan yazında incelendiğinde görülmektedir ki, diğer öğretmen adaylarında olduğu gibi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri öğretmenliği bölümü öğretmen adayları da Bilgisayar ve İnternet kullanımı ile ilgili sorunlar yaşamaktadırlar. Bu sorunların öğrencilere daha fazla teknoloji altyapısı sağlayarak, daha fazla uygulamaya yönelik öğrenme etkinlikleri düzenleyerek ve öğrencilerin yabancı dil düzeylerinin artırılarak aşılabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

Altun, S. (2007). *İlköğretim okullarında çalışan öğretmenlerin bilgisayar kullanma becerileri ve bilgisayar destekli öğretime ilişkin tutumları üzerine bir araştırma (Bartın İli Örneği)* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Büro Yönetimi Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Çoklar, A. N. (2008). *Öğretmen Adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin belirlenmesi*, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Anabilim Dalı, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Çavuş, H., ve Gökdaş, İ. (2006). Eğitim fakültesi'nde öğrenim gören öğrencilerin internetten yararlanma nedenleri ve kazanımları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, (2), 56-78.

Deniz, L., ve Köse, H. (2003). Öğretmen adaylarının bilgisayar yaşantıları ve bilgisayar tutumları arasındaki ilişkiler, *Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 39-64.

Gerçek, C., Köseoğlu, P., Yılmaz, M., ve Soran, H. (2006). *Öğretmen adaylarının bilgisayar kullanımına yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi*, *H.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi*, 130-139.

İsman, A., İsbulan, O., Demir, Z., ve Canan, Ö. (2008). Eğitim fakültesinde öğrenim gören öğretmen adaylarının internet kullanma bariyerleri, *VIII. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı Bildiri Kitabı*, Eskişehir.

Kalaycı, Ş. (2010) *SPSS Uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*, PegemA Yayınları, Ankara

Karasar, N. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, Nobel Yayınları, Ankara.

Kıyıcı, M. (2008). *Öğretmen adaylarının sayısal okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.